

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

12/06/2014

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1

A. ΛΑΘΟΣ

B. ΣΩΣΤΟ

Γ. ΣΩΣΤΟ

Δ.ΛΑΘΟΣ

Ε. ΛΑΘΟΣ

A2 Δ

A3 Β

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Ο καταναλωτής ικανοποιεί τις ανάγκες του με τη χρησιμοποίηση των αγαθών. Για τον καταναλωτή, χρησιμότητα ενός αγαθού είναι η ικανοποίηση την οποία απολαμβάνει σε μια ορισμένη χρονική περίοδο από την κατανάλωση του αγαθού αυτού. Επιδίωξη του καταναλωτή είναι να μεγιστοποιεί τη χρησιμότητα που απολαμβάνει από την κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών. Η επιδίωξη της μέγιστης χρησιμότητας αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της συμπεριφοράς του καταναλωτή στη ζήτηση αγαθών

Την παραπάνω επιδίωξη περιορίζουν δυο παράγοντες οι οποίοι σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο είναι δεδομένοι για τον καταναλωτή: Το χρηματικό του εισόδημα και οι τιμές των αγαθών.

Με τον όρο χρηματικό εισόδημα εννοούμε ένα συγκεκριμένο αριθμό χρηματικών μονάδων που μπορεί να διαθέσει για την αγορά αγαθών.

Με τον όρο τιμή ενός αγαθού εννοούμε τον αριθμό των χρηματικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση μιας μονάδας από το συγκεκριμένο αγαθό.

Επομένως, ο καταναλωτής είναι αναγκασμένος να επιλέξει αυτά τα αγαθά και σε εκείνες τις ποσότητες που του επιτρέπει το εισόδημά του, έτσι ώστε από την κατανάλωσή τους να μεγιστοποιεί τη χρησιμότητά του.

Μια τέτοια συμπεριφορά ονομάζεται **ορθολογική** συμπεριφορά και ο καταναλωτής **ορθολογικός** καταναλωτής. Ένας ορθολογικός καταναλωτής, ο οποίος σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο έχει έτσι κατανείμει το εισόδημά του, ώστε αγοράζοντας αυτά τα αγαθά και σε εκείνες τις ποσότητες να μεγιστοποιείται η χρησιμότητά του, λέμε ότι βρίσκεται σε **ισορροπία**. **Αυτό σημαίνει ότι, αν δεν υπάρξει καμία μεταβολή, για παράδειγμα στις προτιμήσεις του, στις τιμές των αγαθών ή στο εισόδημά του, δεν έχει κανένα λόγο να μεταβάλει τη συμπεριφορά του.**

ΟΜΑΔΑ Γ

Συνδυασμοί	X	Y	ΚΕ _x
A	;	;	
			;
B	50	150	
			;
Γ	75	75	
			5
Δ	;	0	

Γ.1. Από τα δεδομένα δίνεται ότι το $y_A = 250$

$$ΚΕ_{x \rightarrow B} = \frac{\Delta Y}{\Delta X} = \frac{250 - 150}{50 - 0} = 2$$

$$ΚΕ_{x \rightarrow \Gamma} = \frac{150 - 75}{75 - 50} = 3$$

$$ΚΕ_{x \rightarrow \Delta} = 5 \Rightarrow 5 = \frac{75 - 0}{x_{\Delta} - 75} \Rightarrow x_{\Delta} = 90$$

Γ.2. Γνωρίζουμε ότι ισχύει:

$$ΚΕ_Y = \frac{\Delta X}{\Delta Y} \text{ άρα προκύπτει } ΚΕ_Y = \frac{1}{ΚΕ_x}$$

Οπότε: $ΚΕ_{Y \rightarrow AB} = 1/2$, $ΚΕ_{Y \rightarrow B\Gamma} = 1/3$, $ΚΕ_{Y \rightarrow \Gamma\Delta} = 1/5$

Παρατηρούμε ότι καθώς αυξάνεται το Y η θυσία του X είναι ολοένα και μεγαλύτερη (1/5, 1/3, 1/2). Συνεπώς το ΚΕ_Y είναι αυξανόμενο.

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι και αποδοτικοί τόσο στην παραγωγή του X όσο και στην παραγωγή του Y. Καθώς αυξάνεται η παραγωγή του αγαθού Y αποσπώνται από την παραγωγή του X συντελεστές που είναι όλο και λιγότεροι κατάλληλοι για την παραγωγή του Y.

Γ.3. Παρατηρούμε ότι το $X = 80$ ανήκει στο διάστημα Γ Δ όπου το ΚΕ παραμένει σταθερό.

$$\text{Άρα, } ΚΕ_{x \rightarrow \Gamma\Delta} = ΚΕ_{x \rightarrow \Gamma\Gamma'} = 5 \Rightarrow 5 = \frac{75 - Y_{\max}}{80 - 75} \Rightarrow Y_{\max} = 50$$

Εφόσον, για $X = 80$ η μέγιστη ποσότητα του Y είναι 50, ο συνδυασμός $X = 80$ και $Y = 45$ είναι εφικτός.

Γ.4. Παρατηρούμε ότι το $X = 20$ ανήκει στο διάστημα AB όπου το KE παραμένει σταθερό:

$$\text{Άρα, } \underset{AB}{KE_X} = \underset{AA'}{KE_X} = 2 \Rightarrow 2 = \frac{250 - Y_{\max}}{20 - 0} \Rightarrow Y_{\max} = 210$$

Ομοίως, το $X = 70$ ανήκει στο διάστημα $BΓ$:

$$\text{Άρα, } \underset{BΓ}{KE_X} = \underset{BB'}{KE_X} = 3 \Rightarrow 3 = \frac{150 - Y_{\max}}{70 - 50} \Rightarrow Y_{\max} = 90$$

Καθώς αυξάνεται το X από 20 μονάδες σε 70 μονάδες, η θυσία του Y είναι $210 - 90 = 120$ μονάδες.

ΟΜΑΔΑ Δ

Δ.1. Έχουμε τα εξής δεδομένα: $Q_D = 400 - 20P$
 $P_E = 4$ και $Q_{E'} = 380$

Εφόσον αυξάνεται η ζητούμενη ποσότητα σε κάθε τιμή κατά 100 μονάδες, λόγω της αλλαγής των προτιμήσεων των καταναλωτών, η συνάρτηση ζήτησης διαμορφώνεται ως εξής:

$$Q_{D'} = 400 - 20P + 100 \Rightarrow Q_{D'} = 500 - 20P$$

$$\text{Για } P_E = 4 \text{ έχουμε: } Q_{D'} = 400 - 20 \cdot 4 \Rightarrow Q_D = 320$$

$$\text{Για } Q_{E'} = 380 \text{ έχουμε: } Q_{D'} = 500 - 20 \cdot P \Rightarrow 380 = 500 - 20 \cdot P \Rightarrow P_{E'} = 6$$

Προκύπτουν έτσι δύο σημεία πάνω στην καμπύλη προσφοράς:

A: $P = 4$ και $Q = 320$ και

B: $P = 6$ και $Q = 380$

Βρίσκουμε την εξίσωση προσφοράς χρησιμοποιώντας τον εξής τύπο:

$$\frac{Q_S - Q_1}{P - P_1} = \frac{Q_2 - Q_1}{P_2 - P_1} \Rightarrow \frac{Q_S - 320}{P - 4} = \frac{380 - 320}{6 - 4} \Rightarrow$$

$$\frac{Q_S - 320}{P - 4} = 30 \Rightarrow Q_S = 200 + 30P$$

Δ.2. Χρησιμοποιούμε τον εξής τύπο της τοξοειδούς ελαστικότητας προσφοράς:

$$E_{S, AB} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \frac{P_1 + P_2}{Q_1 + Q_2} \Rightarrow E_S = \frac{380 - 320}{6 - 4} \frac{6 + 4}{380 + 320} \Rightarrow E_S = 0,42$$

Εφόσον $E_S = 0,42 < 1$, η ελαστικότητα προσφοράς είναι ανελαστική.

Δ.3. α. Βρίσκουμε την ζητούμενη ποσότητα για $P_A = 4$, αντικαθιστώντας στην νέα συνάρτηση ζήτησης:

$$Q_{D'} = 500 - 20P \Rightarrow Q_{D'} = 500 - 20 \cdot 4 \Rightarrow Q_{D'} = 420$$

Γνωρίζουμε από το προηγούμενο σημείο ισορροπίας ότι για $P = 4$ $Q_S = 320$, οπότε προκύπτει το έλλειμμα:

$$Q_D - Q_S = 420 - 320 = 100 \text{ μονάδες}$$

β. Αντικαθιστούμε στη συνάρτηση ζήτησης όπου Q_D , την προσφερόμενη ποσότητα για $P_A = 4$, και προκύπτει έτσι η τιμή της μαύρης αγοράς:

$$Q_{D'} = 500 - 20P \Rightarrow 320 = 500 - 20P \Rightarrow 20P = 180 \Rightarrow P = 9$$

Έτσι, το «πιθανό καπέλο» είναι η διαφορά της ανώτατης τιμής από την τιμή της «μαύρης αγοράς» δηλαδή:

$$P - P_A = 9 - 4 = 5 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

Δ.4. Η απάντηση βρίσκεται στο σχολικό βιβλίο Σελ. 101.: Με την επιβολή ανώτατης τιμής.....αποφεύγεται η μαύρη αγορά.